Het vindt zijn leven en vreugde in deze sfeer, en beantwoord zoo aan zijn doel.

Uw inzettingen, zoo jubelt Psalm 119:54, zijn mij gezangen geweest, en Gods gebod is voor hem een lied. Alleen blijft het hier op aarde nog een toestand van onvolkomenheid. De liefde des harten is nog onvolmaakt. De overgave aan den Heere is nog vaak zwak. Onze beste werken zijn met zonde bevlekt, en daarom hebben wij ook de wet nog op schrift buiten ons. De innerlijke drang is nog onvolkomen. De inwoning des Geestes heeft haar einddoel nog niet bereikt. Maar straks valt de uitwendige wet weg. Dan bezitten de zaligen Gods gebod weer ten volle op de tafelen des harten. Dan volbrengen zij geheel uit zichzelf den wil des Heeren, en dan pas is de volle vrijheid, de vrijheid der liefde en gehoorzaamheid het deel van hen, die hier reeds door den Zoon waren vrijgemaakt.

K. D.

UIT DE SCHRIFT.

Geen zielsvereering.

> Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat de zon mij heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken; zij hebben mij gezet tot een hoederin der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb, heb ik niet geheed.
>
> Hooglied 1:6.

Nog eens, mijn ziel, laten wij in onzen omgang met elkander eerlijk zijn.

Of zou het onnoodig zijn elkander telkens daaraan te herinneren?

Is er in onzen tijd geen dwepen met de ziel?

Gij weet het, zoo goed als ik, dat er thans nauwkeurig onderzoek naar de ziel wordt gedaan.

De studie van de ziel, staat die bij velen niet het hoogst?

Sommigen, het is waar, miskennen u daarbij.

Zij beoefenen een Psychologie ohne Seele, een zielkunde zonder ziel.

Zij nemen zielsverschijnselen waar, maar willen u daarachter niet zien.

Zij loochenen uw bestaan.

Maar door anderen wordt gij als ten hemel verhoogd.

In onzen onevenwichtigen tijd zijn velen op hun ziel verliefd.

Gebreken in haar willen zij niet erkennen.

Zij hebben aan den omgang met hun ziel genoeg.

Iets hoogers kennen zij niet.

Zielsvereering, zielecultus is voor hen het wezen der religie.

Moet dat niet noodzakelijk voeren tot zelfaanbidding?

Wanneer daartoe onze omgang moest leiden, ware het beter, dat we dien onmiddellijk verbraken.

Men moge het mysticistisch noemen, ware mystiek is anders.

Die gaat immers hiervan uit, dat uit het hart, dat uit mijn diepste ik, dat uit u, o mijn ziel, voortkomen booze bedenkingen, doodslagen, hoererijen, dieverijen, dronkenschappen.

En vergis ik mij, wanneer ik de gedachte koester, dat gij dit alles voor uw rekening neemt?

Heb ik u niet met de bruid uit het Hooglied hartstochtelijk hooren smeeken: zie mij niet aan, dat ik zwartachtig ben?

Nu wij zoo samen zijn, zullen wij er niet over spreken, wat de oorspronkelijke beteekenis van dat innige Hooglied is.

Hierover zullen wij het spoedig eens zijn, dat wie Salomo met de bruid moge hebben gemeend, bij verdere strekking de ziel niet wordt buitengesloten.

Als wij samen dat liefdelied lezen, en wij komen tot de bruid, zegt dan niet een stem in u: dat zijt gij?

Is het niet, sinds dat ik tot mijzelf gekomen ben uw jammerklacht: ik ben zoo zwart?

Zeker, gij vraagt het niet van mij: zie mij niet aan, dat ik zwartachtig ben!

Want ik ben gij en gij zijt ik.

Ik ben zwart, omdat gij het zijt en gij, omdat ik het ben.

Gij wilt u ook niet anders voordoen dan gij zijt.

Als de zon van Gods gerechtigheid op u schijnt, als de vuurgloed van Gods toorn op u brandt, hoe zoudt gij dan niet zwart worden?

En dat mogen wij bij ons samenspreken nimmer vergeten.

Die zwartheid voor God!

Die verdorvenheid en die verdoemelijkheid!

Gij verlangt het dan ook niet van mij, dat ik uw zwartheid niet zou aanzien.

Dat zou zelfverblinding zijn.

Dat zou uitloopen op een apotheose, op een zielsvergoding, die vóór den diepsten val komt.

Maar laat ons samen met die bede gaan tot Eén, die boven ons staat.

Die mij tot mijzelf komen deed.

Die mij met u vereenigde.

Want Zijn niet-aanzien is niet de oogen er voor sluiten.

Zijn niet-aanzien staat gelijk met: wegnemen. Uw zwart veranderen zal Hij in sneeuwwit.

Daarom, o ziel, mocht ik ooit verleid worden door den geest dezer eeuw, mocht ik u gaan verheerlijken, krijt in mij van uw zwartheid.

Dat zal mij weerhouden van zielsvereering.

Dat zal mij oorzaak geven tot zielsveroordeeling en zelfverfoeiing.

We zullen ons bevinden in de diepte.

En van uit de diepte zullen wij zwart en leelijk als we zijn roepen tot Hem, op Wiens lippen genade is uitgestort.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

VII.

Artikel 13.

Na artikel 8 van onze Kerkenorde heeft artikel 13 wel de meeste bekendheid in de gemeente.

De verslagen der meerdere vergaderingen vermelden het nummer van dit artikel gewoonlijk zonder meer en veronderstellen daarbij natuurlijk, dat elk meelevend Gereformeerde weet, wat daaronder verstaan moet worden, al zijn we helaas nog niet zóóver, dat al onze gemeenteleden of zelfs al onze kerkeraadsleden een Kerkenorde in huis hebben.

Er schijnt ten deze een goed vertrouwen op het kerkrechterlijk instinktieve leven te bestaan.

Aan de nieuwe regeling heeft de Synode nog al aardig wat tijd gespendeerd.

Eerlijkheidshalve dient bekend, dat de debatten niet altijd evenredig waren aan het gewicht dezer kwestie.

Somtijds veeleer omgekeerd evenredig.

Zelden waren er zulke taaie en saaie momenten als bij de behandeling van dit onderwerp.

Sommigen namen de vlucht naar de koffiekamer.

Anderen maakten een welbekende kaakbeweging, die zij met hun hand zooveel mogelijk trachtten te verbergen.

Doch zoodra steeg het debat niet in belangrijkheid of de Synodeleden waren in volledigen getale en met levendige belangstelling weer op het appèl.

Deze Synode beteekent voor de praktijk van artikel 13 een keerpunt.

Het onderlinge hulpbetoon ten behoeve van emeriti-predikanten, predikantsweduwen en -weezen, naar de methode van het verzekeringswezen, gelijk dit reeds in menig deel van ons land is ingevoerd, werd thans gesanctioneerd.

Met andere woorden: de zoogenaamde „verzekering" is nu officieel ingevoerd.

Tegen het woord „verzekering" in de samenstellingen, waarin het in onze hedendaagsche Nederlandsche taal gebezigd wordt, heb ik altijd eenig bezwaar gehad.

Niet tegen de zaak.

Maar wel heb ik mij soms afgevraagd, of bij enkelen, die tegen „verzekering" zijn, woord en zaak niet met elkander worden verward.

Uit taalkundig oogpunt weet ik met het tegenwoordig gebruik van „verzekering" geen weg.

Brandverzekering, dat is duidelijk, beteekent een verzekering tegen brand, of liever tegen de financiëele schade, die een eventueele brand veroorzaakt.

Diefstalverzekering is eveneens een verzekering tegen diefstal of beter nog tegen de financiëele gevolgen van een diefstal.

Maar dan zit ik dadelijk met den term levensverzekering. Dat zou dan naar analogie van de genoemde voorbeelden moeten beteekenen: verzekering tegen het leven. Dat klinkt wel een beetje moorddadig. Of als men hierbij weer het financiëele in het oog vat, dan zou men er van moeten maken: verzekering tegen de financiëele schade, die noodzakelijk aan het leven verbonden is. Ziet dat misschien op de salarisvermindering van de rijksambtenaren? We zitten leelijk met het woord. Misschien kon dan nog beter worden gesproken van dood-verzekering of iets minder luguber van overlijdensverzekering. Daarmee zou dan worden uitgedrukt: verzekering tegen de financiëele gevolgen, welke iemands overlijden in een familie veroorzaakt.

Maller nog is het woord: huwelijksverzekering. Maar laat ik dit maar niet uitwerken. De lezer gelieve deze taak van mij over te nemen.

Door dit alles wil ik maar zeggen, dat het een taalkundige weldaad zou wezen, indien onze kerken het woord „verzekering" wisten te mijden.

Doch ter zake.

De contractueele verbintenis tusschen de kerken in zake artikel 13 zal volgens het besluit der Synode een geheel vrijwillig karakter dragen. Geen enkele kerk wordt er toe gedwongen.

Ook wordt de verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerk hierbij geenszins uitgeschakeld. Niet een algemeene kwestor maar de plaatselijke kerk betaalt de pensioenen uit. Ook mag de plaatselijke kerk aan de uitkeering eigener beweging, althans tot zeker maximum, een bedrag toevoegen.

En het is volstrekt de bedoeling der Synode niet, dat de kerken hiervan een voordeelig zaakje zullen maken en zich op enigerlei gebied de weelde van groote verzekeringsmaatschappijen zullen mogen veroorloven. Uitdrukkelijk werd vastgesteld, „dat er geen algemeene fondsen of kapitalen worden gevormd, maar de totaalsom der door de kerken te storten jaarlijksche bijdragen evenredig zij aan hetgeen er jaarlijks voor de uitkeering aan de hierop aanspraak hebbende kerken noodig is".

Door deze „onderlinge verzekering" wordt onze afhankelijkheid van den Koning der kerk niet geringer. Mogen wij integendeel nog gehoorzamer worden aan Zijn gebod om trouwe huisverzorgers te zijn. Dat en geen ander is het doel van deze maatregelen.

Nog veel en veel meer kwam bij artikel 13 ter sprake.

Zoo werd b.v. aan Deputaten opgedragen te onderzoeken of het mogelijk is, dat er een weg gevonden wordt, dat andere Dienaren des Woords, zonder verlaging van hun pensioengrondslag kunnen beroepen worden naar kleinere gemeenten.

De Synode nam dus ten opzichte van de emeriti, die geregeld dienst doen in één bepaalde kerk, niet de drastische maatregelen, waarop hier en daar werd aangedrongen.

Ik wensch hiermee de betrokken emeriti van harte geluk.

Om de vele copie, die er op het oogenblik ter drukkerij ligt, breek ik hier maar weer af.

Ik moet het er wel op wagen, deze indrukken wat langer te maken, dan oorspronkelijk mijn plan was.

Het rapport der Synodale Commissie over de Liturgie.

II.

Uit ons eerste artikel bleek, dat de Synodale Commissie de bezwaren, welke tegen het herziene Doopsformulier der Deputaten, van uit de kerken en de pers waren ingebracht, op onderscheiden hoofdmomenten van harte deelde en daarom met tegenvoorstellen kwam.

In het Avondmaalsformulier waren door Deputaten niet zulke ingrijpende veranderingen voorgesteld en de Commissie kon zich hierin, hoewel zij op ondergeschikte punten wijziging adviseerde, over het geheel wel vinden.

Ziehier, wat zij daaromtrent ongeveer rapporteerde.

C. Aangaande het Formulier om het Heilig Avondmaal te houden:

1o. aan te nemen het voorstel van de Deputaten om de lijst van ergerlijke zonden uit alinea 8 te handhaven, en niet in te gaan op de voorstellen, om deze lijst óf uit te breiden óf te beperken;

2o. niet in te gaan op het voorstel van de Deputaten om in alinea 11 het woord „Eerstelijk" te laten vervallen. De argumentatie van de Deputaten, dat op dit „eerstelijk" geen „ten andere" of „ten derde volgt", gaat naar het inzicht der Commissie niet op, daar op de in alinea 11 voorkomende objectieve uiteenzetting in alinea 12 volgt de subjectieve toepassing;

3o. naar aanleiding van het voorstel van de Deputaten om in de toespraak voor de uitreiking van het Sacrament de woorden: „niet aan het uiterlijke brood en wijn blijven hangen", te veranderen in: „niet aan het uiterlijke brood en den wijn", te lezen: „niet aan de uiterlijke teekenen van brood en wijn", en het voorstel van de Deputaten in plaats van „als wij het heilige brood en drank tot Zijn gedachtenis ontvangen", te lezen: „als wij het heilige brood en den drank" enz.;

4o. in te gaan op het voorstel van de Deputaten, om het „Onze Vader" eenmaal uit het formulier, en wel uit de „dankzegging" weg te laten, en niet uit het gebed. Uw Commissie acht dit laatste niet gewenscht, omdat het „Onze Vader" in het voorgebed beter past. Eer de gemeente tot het Avondmaal komt, klimt zij in haar gebed tot den „Vader" op, en zij kan dit niet beter doen dan in het „Onze Vader";

5o. niet in te gaan op voorstellen uit de Kerken, om de geloofsbelijdenis uit het gebed weg te laten. Wel stemt uw Commissie toe, dat het schijnbaar voor ons gevoel iets gekunstelds heeft, in het gebed een belijdenis in te vlechten, maar

a. brengt deze wijziging een belangrijke verandering van het formulier mede;

b. heeft de tegenwoordige redactie voldoende burgerrecht in onze kerken verkregen, en zijn de bezwaren betrekkelijk weinige;

en c. draagt hier de belijdenis den vorm van aanbidding, die in het gebed thuis hoort;

6o. niet in te gaan op de volgende voorstellen uit de kerken:

a. om de breedsprakigheden te vermijden, daar niet is aangegeven, welke breedsprakigheden zijn bedoeld;

b. om in alinea 9 de woorden „schuldig zijn" te vervangen door: „als waartoe wij geroepen zijn"; en de woorden „nochtans, desniettegenstaande" enz. te vereenvoudigen;

c. om de schoone passage in alinea 14 te veranderen in een, naar het oordeel uwer Commissie, veel zwakkere zinsnede;

d. om aan de avondmaalsviering een belijdenis te laten voorafgaan, daar de belijdenis der gemeente reeds in het gebed plaats vindt;

en e. om een kortere formuleering van de Sacramentsformule aan te nemen.

Niet zoo gunstig was het oordeel van de Synodale Commissie over het ontworpen Verkorte Avondmaalsformulier.

Ik behoef er niet aan te herinneren, welke bezwaren onderscheiden kerken, classes en particuliere Synodes hiertegen hadden aangevoerd.

De Synodale Commissie vond de bezwaren zwaar genoeg en het voorstel van Deputaten te licht.

Daarom adviseerde zij het, met bijzonderen dank